

A&G KRONIEK

Nieuwsbrief van de Vereniging Ambacht & Gereedschap april 2025 nr. 69

Voorjaarsbijeenkomst zaterdag 24 mei 2025
Molenmakerij Vaags & Groot Wesseldijk en het DRU industriepark

Van de voorzitter

Terwijl ik het voorwoord schrijf schijnt het zonnetje vrolijk naar binnen. Ik krijg dan meteen weer zin om fysiek van allerlei dingen te gaan doen, bijvoorbeeld in de tuin aan de slag gaan. Maar ook hiervoor, in de wat meer donkere maanden van december tot en met maart, heb ik niet stil gezeten en met mij de rest van het bestuur ook niet.

Op de najaarsvergadering hebben we gesproken over de uitkomst en aanbevelingen van de in de zomer van 2024 gehouden leden-enquête. Ondertussen heeft u het verslag en de bijlagen via de mail of per post ontvangen. Op onze vraag om verder te praten over de aanbevelingen hebben zich een aantal leden gemeld en begin maart zijn we bijeengekomen om ons hierover te buigen. Het was een gezellige denktank bijeenkomst waarin wat meer gedetailleerd is ingegaan op onder andere communicatie en bijeenkomsten.

In de opvolgende bestuursvergadering hebben we het een en ander geëvalueerd. Op de najaarsbijeenkomst presenteren we een beleidsplan gebaseerd op verzamelde informatie van de bestuurs-benen-op-tafel-sessie, de enquête en de denktank.

Ook is besloten om met een aantal zaken alvast een begin met de uitvoering te maken.

Onder andere over de website is veel gesproken en we kijken naar de mogelijkheid om een, naast een algemene toegang, ook een exclusieve ledentoegang te maken; zodat daar meer gepubliceerd kan worden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan foto's en de ledenlijst. Een van de dingen die voor onze vereniging nieuw gaat worden op de website; is een 'leden-voor-leden' pagina. Details worden uitgewerkt, maar gedacht moet worden aan het aanbieden van workshops/ demonstraties tegen kostprijs, of het bekijken van elkaars collectie.

Op de voorjaarsbijeenkomst kan eenieder mij natuurlijk aanschieten voor vragen hierover of over andere onderwerpen.

De voorjaarsbijeenkomst vindt dit jaar plaats in de achterhoek. Jacob Cazemier en Hans van Meijel hebben het weer gezamenlijk georganiseerd en er is een gevarieerd programma samengesteld op twee locaties. Verderop in de Kroniek vindt u het programma en hoe u zich hiervoor kunt aanmelden.

In het Boerenbond museum vorig jaar was de A&G verkooptafel zeer succesvol, helaas is er in het programma voor komende voorjaarsbijeenkomst geen ruimte voor een verkoopmoment. We hebben voor volgend jaar een locatie in het midden van het land op het oog waarbij dit wel mogelijk is, en wel op een heel speciale manier.

De boedelcommissie heeft nog aardig wat mooie stukken op voorraad en daarom hebben we ook besloten om tijdens de najaarsvergadering de nadruk te leggen op de verkooptafels. Indien u spullen heeft voor verkoop, kunt u gratis een tafel (meer tafels in overleg) ter beschikking krijgen. Stuur daarvoor even een bericht aan de secretaris.

In de najaars verkoop & veiling komt dan onder andere een deel van de 1000 hamers die wij van ons, helaas ontvallen, lid Gerard Overeem hebben gekregen te koop. Gerard heeft veel voor onze vereniging betekend. Het bestuur neemt zijn nagedachtenis in ieder geval overal mee naartoe. In de collectie van Gerard vond de boedelcommissie namelijk een voorzittershamer die nu een mooie bestemming krijgt als A&G voorzittershamer.

Over ons bestuur wil graag nog toevoegen dat ik dankbaar ben voor het vertrouwen dat zij mij hebben geschonken vanaf het eerste moment dat ik bij hen aan tafel heb gezeten. Ik heb dan niet de inhoudelijke kennis over ambachten en gereedschappen, zoals mijn medebestuurdersleden, maar breng andere expertise in het bestuur en daarmee in de vereniging. De leden hebben ook veel kennis van verschillende zaken. Met elkaar delen is uiteindelijk vermenigvuldigen. Gezamenlijk werken we aan een toekomstbestendige vereniging waarvan wij hopen dat u daar nog vele jaren deel van uit zult maken.

Sandra Hoekman

Voorjaarsbijeenkomst A & G naar Molenmakerij Vaags & Groot Wesseldijk in Aalten en het DRU industriepark in Ulft. Zaterdag 24 mei 2025

Het programma:

- 10.00 - 10.30 Ontvangst met koffie bij Wiekenmakerij Vaags, Broekstraat 46 in Aalten.
- 10.30 - 12.30 Rondleidingen door het bedrijf met de eigenaren.
- 12.30 - 13.00 Verplaatsing naar DRU Industriepark, Hutteweg 24, 7071 BV Ulft.
- 13.00 - 14.00 Broodjeslunch (buffet) in de Foyer. (De Foyer bevindt zich op de begane grond en is de centrale ontmoetingsruimte van het Portiersgebouw op het DRU Industriepark)
- 14.00 - 15.30 Rondleidingen met gids
- 15.30 Afsluitend drankje

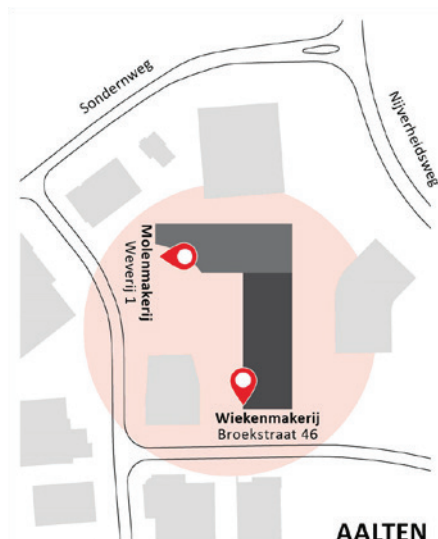
Toelichting op het programma Molenmakerij Vaags & Groot Wesseldijk

Het ochtendprogramma van ons jaarlijkse uitje zal geheel in het teken staan van de molenmakerij. Wij verheugen ons bijzonder op het bezoek aan molenmakerij Vaags in Aalten die zo vriendelijk zijn ons op 24 mei te willen ontvangen. **Let op:** De ontvangst is aan de Broekstraat 46 bij de wiekenmakerij, dus niet bij de molenmakerij.

De molenmakerij in Aalten kent een lange geschiedenis. Inmiddels 120 jaar geleden richtte molenma-

Werkplaats hout

ker Hendrik ten Have zijn bedrijf op, later samen met zijn broer Gerrit. In 1914 besluit Gerrit ten Have naar Vorden te verhuizen om daar zijn eigen molenmakerij te beginnen. Vanaf dan zijn er twee molenmakerijen Ten Have in de Achterhoek.

Molenmakers zijn meestal hele of halve uitvinders; zij zijn er steeds op uit om dingen te bedenken die molens regelmatig kunnen laten draaien. Gerrit ten Have was daarvan een goed voorbeeld. Zijn bekendste uitvinding is wel het

naar hem vernoemde remkleppen-systeem, dat anno nu nog veel wordt toegepast en met ere wordt genoemd.

Gerrit vond zijn opvolging in kleinzoon Gerrit te Velthuis. In 1965 nam hij de zaak over en ging zich meer richten op moderne maalderij-installaties. Het molenmakersbedrijf kwam daardoor wat op de achtergrond en werd uiteindelijk in 1970 overgenomen door Herman Groot Wesseldijk die toen ongeveer 5 jaar bij de firma werkte en zo het vak heeft geleerd. Her-

man verhuisde naar Laren en Ten Have in Vorden wordt Molenbouw Groot Wesseldijk in Laren. In 1981 verhuist het bedrijf nogmaals, dit keer naar Lochem. In 2001 krijgt Molenmakerij Groot Wesseldijk een nieuwe eigenaar: Jos Geverink. De naam Groot Wesseldijk blijft behouden.

In Aalten werd ondertussen Hendrik ten Have opgevolgd door zijn zoon Jan ten Have. Hij kreeg in 1960 versterking van Henk Vaags. In de jaren die daarop volgden leerde Henk Vaags het vak van molenmaker, om in 1974 het bedrijf in Aalten over te nemen. Ten Have in Aalten wordt Vaags Molenwerken met een werkplaats aan huis in het centrum van Aalten. Deze werkplaats was klein en in 1988 werd een nieuwe werkplaats aan de Dinxperlosestraatweg in Aalten aangekocht.

Eind jaren '80, begin jaren '90 groeien de drie broers Walter, Gerben en Martijn het bedrijf in. Voor hen een logische stap en vanzelfsprekende keuze. Alle drie kwamen ze van school met een werktuigbouwkundige opleiding.

Henk Vaags

In de nieuwe werkplaats ontstond ruimte om grotere dingen te maken. Men kon met molenkappen en het staalwerk aan de slag. Sinds 1990 is de firma Vaags begonnen met de roedenbouw. Tegelijkertijd werd een begin gemaakt met expansie naar de Duitse markt. Waar vader Vaags vooral onderhoudsmolenmaker was, ambieerden de broers een complete molenmaker te zijn. Zo werd er steeds meer en uitvoeri-ger getekend en verdiepten ze zich meer in de regels en subsidies om klanten op weg te kunnen helpen.

In 1999 wordt Houtzagerij Agneta in Ruurlo overgenomen dat altijd al een belangrijke houtleverancier van Vaags en Groot Wesseldijk was geweest waardoor hun kennis en vakmanschap voor de molenbouw behouden bleef.

In 2008 treedt Henk Vaags om gezondheidsredenen

terug uit het bedrijf en nemen de broers het volledig over. In 2011 gaan Vaags Molenwerken en Molenmakerij Groot Wesseldijk wederom samen verder. De eerste jaren nog ieder onder hun eigen naam met hun eigen klanten. Kennis en ervaring wordt verder uitgewisseld.

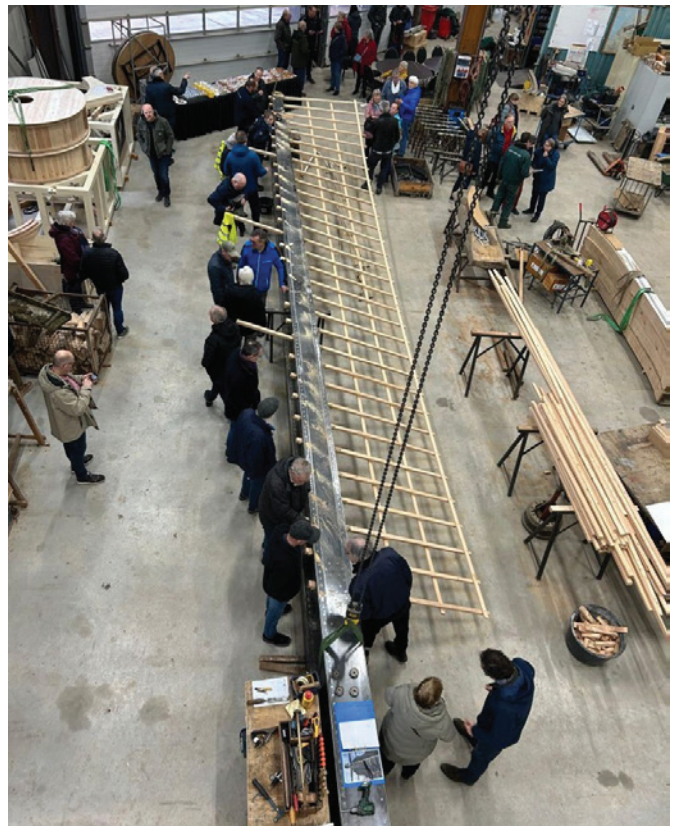

De gebroeders Vaags

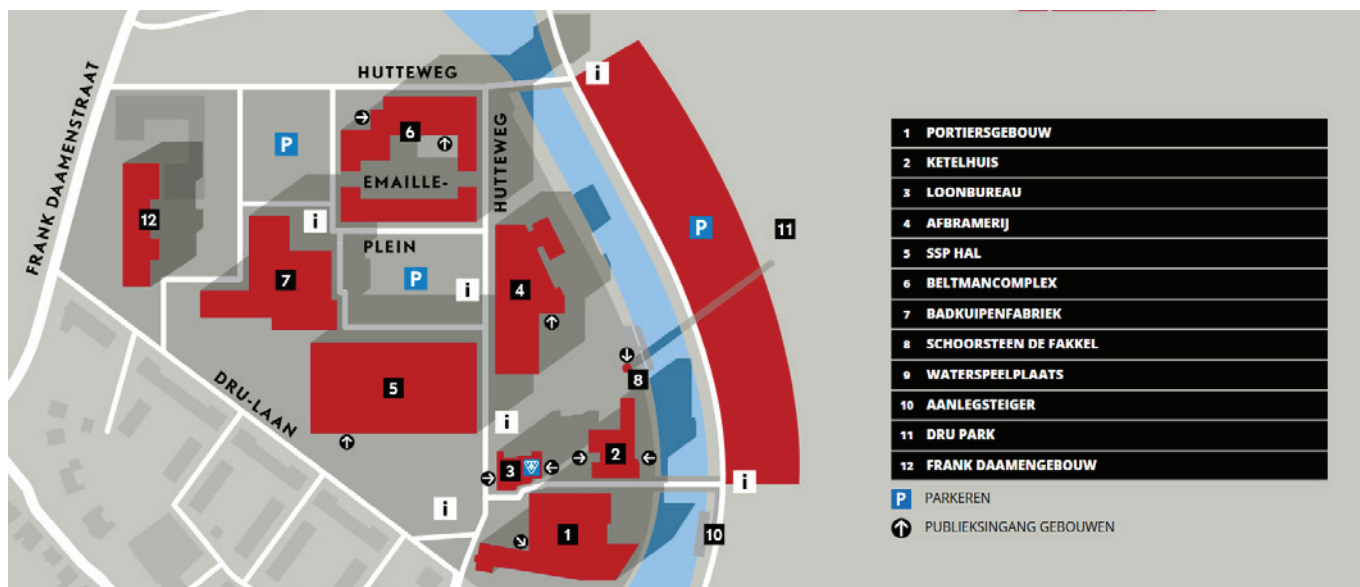
De werkplaats aan de Dinxperlosestraatweg in Aalten werd echter te klein. In 2022 wordt gestart met de nieuwbouw aan de Broekstraat in Aalten. Deze locatie wordt voorzien van een moderne staalwerkplaats: de Wiekenmakerij, een complete houtwerkplaats: de Molenmakerij en het nog te bouwen kantoor met ontvangstruimte: de Meemakerij.

Middagprogramma bij DRU Industriepark in Ulft

Het best bereikbaar is de parkeerplaats, gelegen aan De Doorsteek (aan de overkant van de Oude IJssel), die voldoende ruimte biedt. Vanaf deze parkeerplaats bereik je het DRU Industriepark binnen twee minu-

De wiekenmakerij

ten lopen, als je een van de twee bruggen oversteekt. **Navigatie** Stel op je navigatie als adres in: De Doorsteek in Silvolde.

Dit is de nieuwe weg vanaf de rotonde bij Silvolde richting de grote parkeerplaats op het DRU park. Deze is ook te vinden als je komende uit de richting Doetinchem op de N317 de bruine toeristische borden volgt met daarop 'DRU Industriepark'. We melden ons bij het Portiersgebouw (1).

De lunch zal in buffetvorm worden aangeboden in de Foyer van het Portiersgebouw (1 op het kaartje), waarna rondleiders zich wederom over ons zullen ontfemen. Ofschoon de ijzerverwerking in Ulft inmiddels verleden tijd is, is gelukkig veel van het industriële erfgoed dat hieraan herinnert bewaard gebleven.

Ulf is wel de bakermat van de Nederlandse gietijzerindustrie genoemd. Al in de 17^e eeuw begon men het plaatselijk gewonnen erts, het zogenaamde oer te smelten in kleine, door waterkracht aangedreven hoogovens. De ijzermolen die later de 'Olde Hut' zou worden genoemd werd in 1754 door de graaf van Bergh gesticht op de plaats waar zich al een watermolen bevond. Het was de tweede ijzergieterij op Nederlandse bodem. Het bedrijf werd in 1774 overgenomen door burgemeester Diepenbrock en apotheker Reigers waarna het de naam *Diepenbrock en Reigers Ulft* (DRU) kreeg. Toen al produceerde men hier haardplaten, kanonskogels, potten en kachels. In de 19^e eeuw werd dit aangevuld met badkuipen, emailleerwerk, machineonderdelen en gashaarden. Toen werd ook de winning van ijzeroer gestopt en schakelde men over op ingekocht ruwijzer. Het industriële erfgoed dat we hier nu zien kwam voornamelijk tot stand op het einde van de 19^e eeuw toen grote uitbreidingen van de productiecapaciteit plaatsvonden. In het midden van de 20^e eeuw werkten er rond 1500 mensen en was DRU een belangrijke exporteur

naar maar liefst 23 landen. In de jaren '70 begint de neergang. De productie van gietijzer is niet langer rendabel en ondanks een omschakeling naar plaatstaal, daalt het besef in dat een moderne staalindustrie in een complex dat meer dan honderd jaar oud is, niet meer kan. In 2003 stoppen de laatste activiteiten en moet er gezocht worden naar een nieuwe bestemming. Na een omvangrijk restauratieproject waarbij de gebouwen een nieuwe bestemming kregen, werd de status van rijksmonument verworven. De herbestemming van de gebouwen richt zich vooral op cultuur en innovatie.

We sluiten het programma af met een gezellig samenzijn onder het genot van een drankje.

Aanmelding

De eigen bijdrage voor deze dag hebben we in lijn met vorig jaar vastgesteld op € 30,-, voor zowel leden als introducees. U kunt zich aanmelden door het bedrag over te maken naar IBAN: **NL15INGB00003007** (vanuit het buitenland BIC: INGB NL2A) ten name van Ambacht en Gereedschap. Graag vermelding van het aantal deelnemers en bijeenkomst 24 mei. U dient zich aan te melden vóór **16 mei 2025**. Houdt u zich vooral aan deze termijn, aangezien wij ook nu weer aantallen moeten doorgeven in verband met lunch en rondleidingen. Te late inschrijvingen kunnen helaas **niet** worden gehonoreerd.

In memoriam Gerard Overeem

JAN BLAAS

Op 28 januari 2025 is op 80 jarige leeftijd Gerard Overeem uit Voorthuizen overleden. Hij was sinds 1992, een jaar na de oprichting, lid van A&G. Hij was regelmatig aanwezig op onze bijeenkomsten en velen kenden hem als een bijzonder aardige bescheiden man, die niet op de voorgrond trad. Waarschijnlijk wisten maar

weinig mensen wat een enorme kennis hij in huis had of hoe groot zijn naam was in de wereld van beeldhouwers en restaurateurs van monumenten.

In alles wat hij deed was hij een bevlogen vakman en kunstenaar. Zijn loopbaan begint met de ambachtsschool, daarna steenhouwer grafstenen, kunstacademie Artibus, opleiding beeldhouwen en van 1978 tot 2009 adviseur natuursteen en restauraties bij de Rijksdienst Monumentenzorg. Hij was wars van bestuurders die uit hoofde van hun functie en status uitspraken deden over het vak waar ze in zijn ogen weinig van wisten.

Naast zijn werk was hij beeldhouwend kunstenaar. Verschillende van zijn beelden in steen en brons zijn te vinden in openbare ruimten. Toen beeldhouwen fysiek moeilijk werd stortte Gerard zich op het ont-

werpen en maken van unieke eenmalige boeken in samenwerking met een boekbinder, een kalligraaf en een papiermaker. Ware kunstwerken, vaak geïnspireerd door gedichten van Gerrit Achterberg, die hij zeer bewonderde.

Op het internet is heel veel over het leven en werk van Gerard te vinden en het is bijzonder dat hij zelf nooit digitale middelen heeft gebruikt maar communiceerde met vulpen en tekenpotlood.

Gerard verzamelde met grote passie hamers. Het fascineerde hem enorm dat zo'n in de basis eenvoudig stuk gereedschap zo veel vormen kon hebben en bij zo veel verschillende beroepen essentieel kon zijn. In binnen en buitenland zocht hij naar hamers en hij zag er vakmanschap, geschiedenis en schoonheid in. Ze werden aan de wanden van zijn werkplaats opgehangen als druk behang en het waren er uiteindelijk meer dan duizend.

Al voor zijn ziekte zocht Gerard een museale plek voor zijn verzameling hamers terwijl het overige gereedschap bestemd was voor A&G. Toen tijdens zijn ziekte bleek dat het bij elkaar houden van de hamercollectie niet lukte, vroeg hij de boedelcommissie van A&G om ook voor de hamers zorg te dragen. We zullen hem missen en de vereniging is Gerard bijzonder dankbaar voor zijn betrokken lidmaatschap en vertrouwen. Wij wensen zijn vrouw en kinderen veel sterkte bij dit verlies.

Impressie najaarsbijeenkomst 23 november 2024

Ook dit jaar zijn we weer te gast in het Kulturhus in Scherpenzeel. Zo langzamerhand een vertrouwde omgeving voor de najaarsbijeenkomst. Al vroeg kon je verkopers hun spullen naar binnen zien sjouwen en rijden om hun verkooptafels in orde te maken. Er was dit jaar extra ruimte gereserveerd voor de verkooptafels in de hoop dat het wat minder druk en chaotisch zou zijn bij de verkoop.

Bij binnenkomst kreeg een ieder een koffie-munt en een stikker om zo goed herkenbaar te zijn voor de andere leden. Altijd weer gezellig om vrienden en bekenden daar tegen te komen.

De demonstratietafels werden weer met verschillende ambachten gevuld : Kees Hos was aanwezig om ons de

geheimen van de zijlmakerij te tonen, terwijl Jaap Boonstra samen met Pol Bruis replica's van de Nederlandse profielschaven uit de Skokloster-collectie lieten zien.

Tijpke van der Velde kon ons alles vertellen over het ambacht van koperslager, geweldig wat hij allemaal heeft gemaakt in de loop der jaren. En last maar zeker niet least was Ben Weijers aanwezig met een tafel over schildersmaterialen en de daarbij behorende gereedschappen. De oude boekjes die hij ook mee had gebracht waren geweldig om te zien.

Om 10 uur begon de algemene ledenvergadering. De verschillende agendapunten werden vlot afgewerkt. Bijzonder verheugend was het natuurlijk dat we een nieuwe voorzitter in de persoon van Sandra Hoekman hebben en bovendien een nieuwe secretaris die al heel goed ingewerkt is in het reilen en zeilen van de vereniging.

Na een welverdiende lunch gingen om precies 13.30 de verkooptafels open voor verkoop. En zoals altijd was het lekker druk, en wilde iedereen toch wel even goed kijken of er voor hem of haar niet nog een leuk koopje te halen viel.

Vanaf 14.45 werd de loterij en daarna de veiling gehouden, het ging soms wat moeizaam om de stukken verkocht te krijgen, maar al met al zijn er toch weer veel items verkocht op de veiling.

Rond 4 uur was de veiling afgelopen en ging ieder met zijn aankopen en de nieuwe Gildebrief richting thuis. Een geslaagde bijeenkomst, dank aan de organisatoren is zeker op zijn plaats!

nieuwe en oude voorzitter

secretaris en penningmeester

Een schaafje met een verhaal

PIET VOERMANS

Blokschaaf uit Saparua (Ind) lang 295 mm, 55 mm breed 40 mm hoog, afgesleten!

Het is een simpel schaafje, maar voor mij van bijzondere betekenis. Dat komt door de bijzonder manier van hoe ik eraan gekomen ben.

In 1997 waren we eindelijk in staat om een reis door Indonesië te maken. Het was een groepsreis die van het ene eiland naar het andere eiland hopte. Begonnen op Java, via Bali naar Sulawesi, het vroeger Celebes. Vandaar naar de Molukse eilanden, groot Ambon en Saparua. Daar heb ik het schaafje gekregen. Daar kom ik nog op terug.

Daarna ging de reis nog verder naar het vroegere Nieuw Guinea, nu Irian Jaya genoemd. Nieuw Guinea was de reden en het grote doel van mij bij deze reis. Mijn bijzondere nieuwsgierigheid naar Indië en speciaal naar Nieuw Guinea (de oude namen) komt doordat twee van mijn zussen getrouwd zijn met oud Indiëgangers, Nu veteranen genoemd. De ene zat drie jaar en de andere bijna 2 jaar in Indië, beiden als dienstplichtigen. Hun verhalen en vreemde spulletjes die ze meebrachten boeiden me toen al.

Later in 1959/60 moesten mijn vrienden, en twee neefjes in militaire dienst, en werden meteen naar Nieuw Guinea gestuurd, omdat Indonesië vervelend ging doen. Ikzelf ontkwam aan de dienstplicht, wegens broederdienst. De regel was toen dat niet meer dan drie jongens uit een familie hoefden op te komen. Zodoende kregen drie andere broers en ik (dus 4) vrijstelling. Gelukkig kwam iedereen gezond weer terug. Maar wel met veel verhalen over het land.

Als ik ooit de kans zou krijgen wilde ik er zelf ook

eens gaan kijken. Deze groepsreis had ook als bijzonderheid een bezoek aan de binnenlanden van West Papoea Nieuw Guinea.

Begonnen op de Vogelkop in Sorong, door naar Biak en verder naar Jayapura aan de Noordkust. Dan zit je al bijna bij de grens van het vroegere Australische deel van Papua New Guinea.

Enkele mannen van de Dani stam.

Vanuit Jayapura met een stokoude Fokker 50 zonder drukcabine naar het centraal gebergte, om een paar dagen in Wamena te blijven op bijna 3 km hoogte.

Daar was het voor mij om begonnen. Dat is een verhaal apart, waar ik nog een paar mooie souvenirs van heb overgehouden. Dat vertel ik graag een andere keer.

Terug naar Saparua, een van de eilanden in de Molukken groep.

Daar zijn we gekomen met een pontje vanaf Ambon.

Lopend op weg naar ons verblijf aan een rivier, zagen we een visser die zijn eigen nieuwe kano aan het maken was, op zijn erf.

We mochten even kijken hoe hij dat met eenvoudig gereedschap deed.

Hier zien we zijn schaafje in gebruik, speciaal voor de foto!

Op mijn vraag, of ik het schaafje van hem kon kopen, antwoordde hij negatief. Hij was nog niet klaar, en had het nog nodig. Jammer.

De volgende avond toen het al donker was en we buiten zaten te eten rond een kampvuur, kwam er iemand melden dat een vrouwtje mij wou spreken.

Ze stond er schijnbaar al een tijdje, in het donker net buiten de lichtkring. Met behulp van een tolk, werd me duidelijk dat ze “het schaafje” waar ik naar gevraagd had aan mij wou geven. Op mijn vraag wat ze er voor wilde hebben, werd me duidelijk gemaakt dat de kano klaar was, en hij het schaafje niet meer nodig had. Natuurlijk heb ik ze vorstelijk bedankt voor deze gift.

Dit schaafje is voor mij, daarom hèèl waardevol geworden.

Naschrift:

Dit verhaaltje is eerder in de regio Noord verspreid als berichtje in Coronatijd.

Vanuit onze verblijfplaats, zagen we in de avond de vissers op weg in hun kano's

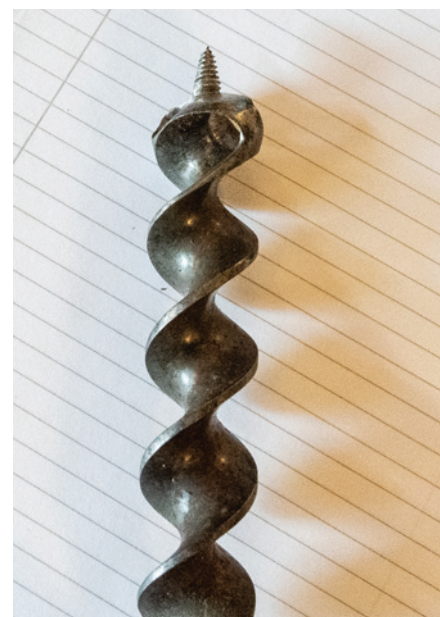
Regio bijeenkomst in Waalwijk 2 november

JOHN BOELE

Opnieuw was Ad van Heesbeen zo vriendelijk om ons te ontvangen in zijn kleine museum. Ondanks het ruime gebied in Zuid-Nederland waar de uitnodigingen naar toe waren gestuurd, was het maar een klein groepje wat naar Waalwijk kwam.

Desondanks was het weer heel interessant en gezellig, zeker ook omdat Ad ons met koffie en Brabantse worstenbroodjes onthaalde.

Ter tafel kwam bv een bijzondere booromslag van Stanley met ratel en uitvoerige octrooien:

Daarbij nog een centerboor, die terug te vinden bleek in een oude catalogus

In de Engelse catalogus wordt het een "Gedge's pattern" genoemd. Een handboormachine die ook hoekverstelbaar is, hadden de meesten van ons nog nooit gezien. Het blijkt een Amerikaans fabriicaat (Clawson) te zijn.

Het meest opvallende stuk wat ter tafel kwam die middag was

toch wel : een reisetui met mesje met benen handvat en gereedschap voor aderlating, heel mooie bewaard gebleven, waarschijnlijk gebruikt door een veearts :

Een soort put-haak met verstel-mechaniek hadden we ook niet eerder gezien :

Tenslotte hebben we met enige verbazing gekeken naar een apparaat dat mogelijk als haartoestel (om de zeis te scherpen) werd gebruikt. De punt zou dan in een boom geslagen worden en zo een stabiele werkplek te hebben.

Natuurlijk hebben we na het bespreken van de ingebrachte gereedschappen nog een rondje door het museum gemaakt. Het was weer heel plezierig om in Waalwijk te zijn. En voor hen die er niet waren : let op de aankondigingen op de website zodat u ook eens kunt genieten van de collectie van Ad en de gezelligheid met de groep!

Regio bijeenkomst in Delft 15 februari

JOHN BOELE

Allereerst hebben we met elkaar gesproken over de resultaten van de enquête zoals die in verwoord staan in Kroniek 68. Het was een nuttige gedachten wisseling en de uitkomsten zullen worden doorgespeeld richting brainstormgroep en het bestuur.

Daarna zoals gebruikelijk weer het rondje met bijzondere gereedschappen. Het groepje was deze keer niet al te groot deze keer, dus we alle tijd om de verschillende stukken rustig te bekijken.

Ter tafel kwamen twee loodraspen, die o.a. gebruikt werden in de carrosserie-bouw. Let op de richting van de gleuven!

Een zwaaihaak met extra aangebracht koper (ter versterking of versiering ?) trok ook de nodige aandacht.

Een lange schaaaf met 17^e (??) -eeuwse versiering gaf aanleiding tot veel speculaties, vermoedelijk toch Hollands, datering van het geheel bleef lastig.

Een mooie poepenzaag met een merkteken PEG (zie foto) werd als 17^e eeuws ingeschat.

Twee stalen scheepsbeitels kwamen ook ter tafel, zo iets hadden we nog niet eerder gezien. Een oud schaafje met merkteken GdB zou kunnen duiden op schaaf van Gijsbert de Beus. Wie kan ons zekerheid geven hierover?

Het bleef doorgaan met schaafjes: oa een Record overzijschaaf, in prima conditie inclusief originele doos, waarschijnlijk bedoeld voor de meubelmaker.

Uw auteur bracht weer een paar passers mee, die opnieuw de aandacht trokken vanwege de bijzondere vormen.

Onze gastheren Willem en Gerrit Mensert beleven ook niet achter : Willem liet ons een bijzonder klein electradraad-stripper zien, maar ook 2 grotere exemplaren uit t museum.

Gerrit ten slotte toonde ons een 3-tal heel kleine Stanley-schaafjes, een bijzondere beperkte uitgave bij het 150-jarig bestaan van Stanley.

Even na 4 uur vertrokken we weer huiswaarts met een heleboel nieuwe indrukken!

De vier gecroonde ambachslien

JOHN BOELE

Waarschijnlijk vergaat u net als mij, dwalend door zo'n oer-Hollands stadje zie je ineens een bijzondere gevelsteen. En die gaat dan natuurlijk op de foto.

Thuisgekomen wil je dan natuurlijk iets weten van de achtergrond en historie van zo'n steen. Gelukkig is internet onze goed hulp daarbij: De heemkundekring uit Brielle heeft het een en ander al uitgezocht.

De steen in het pand Maarland Noordzijde 43 heeft al wat belevenissen achter de rug. De huidige steen is een 20e-eeuwse replica te zijn van een 16e-eeuwse steen.

In hoog reliëf zijn vier mannen afgebeeld met elk het attribuut in de hand dat bij zijn ambacht hoort. De figuren zijn kleurrijk beschilderd tegen een licht crème achtergrond. Van links naar rechts zien we de architect met een steekpasser, de timmerman met een winkelhaak en een rol perkament, de steenhouwer met hamer en beitel en de metselaar met troffel en waterpas. De kleding doet wat gefantaseerd aan, als afkomstig uit een ver land, de mannen dragen

rokken en grote mantels. Daarmee doen zij enigszins aan Romeinen denken, maar hun hoeden, snorren en baarden doen dat veel minder. De hoeden zijn bovendien getooid met kronen. In zwarte letters staat in een redelijk modern en onbeholpen schrift te lezen: de 4 Gecroonde Ambachslien.

Toen begin jaren twintig het huis leeg stond is hij eruit gehaald (gestolen?) en 'via via' terecht gekomen bij een antiquair in Nijkerk. Deze bood hem het Trompmuseum aan voor f 125,-. Het bestuur van het museum ging op het aanbod in en metselde de steen in de muur van de binnenplaats achter het stadhuis. De 'tand des tijds' knaagt overal aan en dus ook aan de 'De 4 Gecroonde Ambachslien'. Het gemeentebestuur van Brielle besloot in 1985 hem te laten restaureren en in het jaar daarop onthulde burgemeester De Ronde de 'herboren' gevelsteen.

De bewoonster van Maarland Noordzijde 43 raakte gecharmeerd van de steen en diens historie en liet in hetzelfde jaar een replica in de gevel van haar huis plaatsen. In november onthulde architect Jan Walraad de steen.

Inhoud van deze A & G Kroniek

Voorwoord	2
Voorjaarsexcursie	3
In memoriam Gerard Overeem	6
Impressie Najaarbijeenkomst nov 24	7
Een schaafje met een verhaal	9
Regio bijeenkomst Waalwijk	11
Regio bijeenkomst Delft	13
De vier gecroonde ambachtslieden	15

De A&G Kroniek verschijnt
tweemaal per jaar.

Redactie: John Boele

Redactieadres:

John Boele

Westerdreef 52

2152 CS Nieuw-Vennep

Tel: 06 5317 9547

Email: john.boele@gmail.com

Niets in deze uitgave mag, op
welke wijze dan ook, worden ge-
kopieerd en/of vermenigvuldigd
zonder schriftelijke toestemming
van het bestuur van de vereni-
ging Ambacht & Gereedschap.

Ledenadministratie: Ria van den Bunt,
administratie@ambachtengereedschap.nl
Boedelcommissie: Johan van Dijk, Jacob Cazemier, Gerrit Snoek
en Jan Blaas (voorzitter)
Bankrekening: IBAN: NL15 INGB 0000 3007 41
BIC: INGBNL2A
t.n.v. Ambacht en Gereedschap

Bestuur Vereniging Ambacht & Gereedschap

Voorzitter:

Sandra Hoekman
voorzitter@ambachtengereedschap.nl
tel 06 5050 5232

Leden:

Jan Blaas
boedelcommissie@ambachtengereedschap.nl
Tel. (0317) 61 63 63

Secretaris:

Ria van den Bunt
secretaris@ambachtengereedschap.nl
Tel. (0343) 785 621

Hein Coolen
Tel. (0318) 61 43 73

Penningmeester: Rijk van den Bunt

penningmeester@ambachtengereedschap.nl
Tel. (0343) 785 621

www.ambachtengereedschap.nl